

Fiskeriverket
Box 423
401 26 Göteborg

Datum 2010-04-23
Dnr 32-2009-0591

Fiskeriverkets årsredovisning 2009

Riksrevisionen har granskat Fiskeriverkets (FV) årsredovisning, daterad 2010-02-17. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse utan invändning men vill fästa generaldirektörens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2010-05-17 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1 Sammanfattning

I denna rapport sammanfattar Riksrevisionen sina iakttagelser från granskningen av FV:s årsredovisning för 2009. Riksrevisionen har efter granskningen avlämnat en revisionsberättelse utan invändning men bedömer ändå sammantaget att det finns ett antal områden där FV måste förbättra sina rutiner. Riksrevisionen bedömer även att FV bör vidta ytterligare åtgärder för att förbättra uppföljning och analys av årsredovisningens innehåll samt försäkra sig om att innehållet överensstämmer med gällande regelverk. Slutligen lämnas i rapporten övergripande synpunkter på FV:s arbete utifrån förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll.

2 Behov av förbättrad intern styrning och kontroll

Regeringen beslutade 2008 om att införa tydligare bestämmelser om det ansvar för intern styrning och kontroll som en myndighets ledning har. För FV innebär detta att myndighetens generaldirektör ansvarar för att säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Bestämmelserna definieras i myndighetsförordningen (2007:515), förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll (FISK), förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Bestämmelserna innebär bl.a. att ledningen måste säkerställa att det finns en process som garanterar kvaliteten i den återrapportering som presenteras i årsredovisningen.

2.1 *Brister i rutiner för kvalitetssäkring av finansiella uppgifter i årsredovisningen*

Riksrevisionen har under flera år, senast i rapport daterad 2009-04-15, påpekat behovet av att FV utvecklar rutinen för kvalitetssäkring av

årsredovisningen. FV har till årsredovisningen 2009 vidtagit åtgärder som i vissa delar innebär en förbättrad dokumentation och analys av underlag till årsredovisningens finansiella innehåll. Riksrevisionen bedömer dock att hittills vidtagna åtgärder inte är tillräckliga. Nedan ges några exempel på brister som FV borde hanterat vid kvalitetssäkring av årsredovisningen.

- Uppgiften om tilldelade ramar i bemyndiganderedovisningen är inte korrekt, då hänsyn inte tagits till att bemyndiganderamen 2009-12-10 har höjts med 25 000 tkr. I annan del av årsredovisningen framgår även att regeringen i särskilt beslut har gett FV möjlighet att besluta om bidrag utöver det särskilda bemyndigandet, bemyndiganderedovisningen saknar dock referens till detta beslut. Denna information borde ha presenterats i anslutning till bemyndiganderedovisningen för att ge en tydligare bild av vilka medel FV haft till förfogande för de åtaganden som redovisats.
- De utfall som i anslagsredovisningen redovisas för anslagsposterna 1 respektive 2 under anslag 1:15 Strukturstöd till fisket mm uppvisar sinsemellan differenser mot underliggande redovisning. Med en bättre kvalitetssäkringsprocess borde FV ha uppmärksammat detta samt att det dessutom redovisats kostnader mot anslagsposten 1, trots att disponibla medel saknats på anslagsposten under året.
- Den sammanställning över väsentliga uppgifter som lämnats i årsredovisningen är inte fullständig, då avsnitt om tilldelade bemyndiganden och åtaganden saknas. Några av de uppgifter som ska lämnas i sammanställningen stämmer inte med uppgifter som redovisats i andra delar av årsredovisningen. Detta avser bl.a. räntekostnader för räntekontot där FV även räknat in räntekostnader för lån till anläggningstillgångar om 246 tkr, anslagssparande för anslag 1:15 som redovisas med för högt belopp om 344 tkr samt uppgift om hur stor del av utgående anslagssparanden som är intecknade av framtida åtaganden.
- Som framgår av årsredovisningen har verksamheten vid fiskeriförsöksstationen i Kälarne under 2009 övergått till ny huvudman. I samband med detta har FV löst resterande del av hyreskontrakt i Kälarne, med ett belopp på 4 800 tkr. FV har enligt regeringsbeslut daterat 2008-06-13 ett generellt medgivande att använda villkors- och fiskeavgiftsmedel för att täcka kostnader som berör verksamheten vid Kälarne. Riksrevisionen anser att det på ett tydligare sätt borde ha framgått av årsredovisningen att även finansieringen av kostnader för avveckling sker med villkors- och fiskeavgiftsmedel och att kostnaderna således inte har belastat myndighetens anslag.

Riksrevisionen rekommenderar att FV förstärker sin dokumentation, uppföljning, presentation och analys av årsredovisningens innehåll för att säkerställa kvalitet i den rapportering som görs i årsredovisningen.

2.2 Brister i implementeringen av FISK

Generaldirektören har i årsredovisningen (rättelseblad insänt 2010-02-23) avlämnat sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. Detta intygande lämnas i enlighet med kraven i FÅB. Riksrevisionen bedömer att FV ytterligare kan utveckla processen med att styra och följa upp arbetet med intern kontroll.

I arbetet med att ta fram underlaget för generaldirektörens intygande har FV identifierat ett antal risker, vilka har bedömts dels utifrån sannolikhet för att risken ska realiseras, dels från konsekvensen om detta sker. Vidare har ett antal kontrollåtgärder definierats som ska vidtas för att minska sannolikheten att risken realiseras. Efter att ha tagit del av FV:s underlag avseende den interna kontrollen under 2009 bedömer Riksrevisionen att FV på ett tydligare sätt kunde ha definierat vem som ansvarade för att genomföra kontrollåtgärderna samt vid vilken tidpunkt dessa skulle vara genomförda. Av underlaget framgår inte heller tydligt hur ledningen avser att verifiera, testa att den planerade åtgärden faktiskt införts och fungerar. Avsaknad av ovan nämnda moment leder till en ökad risk att planerade åtgärder inte vidtas vid relevant tidpunkt, eller på ett relevant och effektivt sätt.

Riksrevisionen rekommenderar att FV i dokumentationen av arbetet med intern styrning och kontroll tydligare redovisar hur olika kontrollåtgärder genomförs och hur man avser att följa upp att planerade åtgärder har vidtagits.

3 Resultatredovisning

3.1 Regelverket ställer nya krav på resultatredovisningarna år 2009

Fr.o.m. år 2009 ställs det nya krav på innehållet i myndigheternas resultatredovisningar enligt 3 kap. FÅB. Myndigheterna ska numera redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Förändringen innebär att regeringen i hög grad överlämnar till den enskilda myndigheten att besluta om vad som ska rapporteras som resultatet av myndighetens ålagda uppgifter. Detta sker genom myndigheternas val av viktiga prestationer. Regeringen begär dock uttryckligen en redovisning av volymer och kostnader för dessa prestationer.

Oavsett hur myndigheten väljer att redovisa resultatet av sin verksamhet gäller principen att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten. Detta framgår bl.a. av Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB. ESV förtydligar begreppet rättvisande bild i flera olika skrifter.

3.2 Brister i redovisade kostnader för prestationer

Riksrevisionen anser att den redovisning av kostnader för olika prestationer som FV lämnar i årsredovisningen kan utvecklas. Samtliga kostnadsuppgifter relaterade till prestationer är beräknade och redovisade exklusive overhead. Detta anges dock bara i vissa fall, vilket kan leda läsaren att tro att kostnadsredovisningen inkluderar overhead i de fall något annat inte anges. Av de allmänna råden till 3 kap. 1 § FÅB framgår att det är prestationens totala kostnad som ska redovisas och i ESV:s handledning för resultatredovisning (ESV 2009:29, s 18) framgår att redovisningen av prestationernas kostnad bör inkludera OH.

Riksrevisionen bedömer att analyserna i anslutning till prestationsredovisningen i några fall kan utvecklas ytterligare. Detta avser t.ex. prestationen "Strukturstödshandläggning", som 2009 uppvisar en kraftigt ökad styckkostnad per ärende jämfört med åren 2007 och 2008, utan att någon analys eller förklaring lämnas i årsredovisningen. Endast beviljade ärenden redovisas för denna prestation, men Riksrevisionen anser att det finns skäl att anta att även ärenden som avslås eller avslutas på andra grunder medför handläggningskostnader för verksamheten och därmed borde ingå i redovisningen.

Riksrevisionen rekommenderar att FV vidareutvecklar arbetet med redovisning av prestationer och kostnader utifrån de nya kraven i FÅB.

3.3 Brister i redovisning av intäkter och kostnader enligt myndighetens indelning

FV:s regleringsbrev har 2009 förändrats i den meningen att tidigare verksamhetsgrensindelning har tagits bort och antalet åiterrapporteringskrav kraftigt har minskat. En följd av detta är att FV:s resultatredovisning delvis har en annan struktur än tidigare år vad gäller den indelning i vilken verksamheten åiterrapporteras. Av 3 kap. 2 § FÅB framgår att myndigheten ska fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt den indelning som myndigheten bestämmer, om inte regeringen har beslutat annat.

För att kunna fullgöra denna åiterrapportering krävs det att myndighetens redovisningsplan är upplagd på ett sätt som möjliggör att ekonomisk information kan tas fram för den beslutade åiterrapporteringsstrukturen. FV har i resultatredovisningen valt att övergå till en processbaserad verksamhetsredovisning för vilken kostnader och intäkter inte till fullo kunnat fördelas under 2009. Av detta skäl har kompletterande information lämnats i ett separat inledande avsnitt i resultatredovisningen om hur den lämnade kostnads- och intäktsredovisningen ska tolkas. Riksrevisionen bedömer att de förklaringar som ges i anslutning till berörd redovisning ger tillräcklig information för att årsredovisningen ska bedömas vara rättvisande men till kommande år bör FV anpassa redovisningen så att FÅB:s krav på kostnads- och intäktsredovisning i resultatredovisningen kan efterlevas fullt ut.

Riksrevisionen rekommenderar FV att vidta åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av FÅB:s krav på kostnads- och intäktsredovisning.

Ansvarig revisor Frank Lantz har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Mariette Hagenfjärd har varit föredragande.

Frank Lantz

Mariette Hagenfjärd

Kopia för kännedom:

Regeringen